

(d) Ko te oko tuunga hamuti mo ia whare-paku-oko me hanga i tetahi mea kaha i runga ano ia i tetahi tauira e kore ai e tuturu e maringi ke ranei nga paru o taua oko. Me hanga hoki he tapukeki hei tutaki iho i te puare o te nohoanga, a me waiho tonu hoki taua tapukeki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga.

41. Ma te tangata e noho ana i roto i tetahi whare e mea kia ringhia a kia horoia hoki nga oko tuunga hamuti o nga whare-paku-oko o taua kainga. Kia kotahi te horoinga i te wiki; otiia mehemea ka tere tonu te ki o taua oko tuunga hamuti, me maha atu nga horoinga i taua oko i te wiki kia kore ai e puta ake nga kino ki waho.

42. E kore rawa e pai kia tapuketia e tetahi tangata he hamuti ki tetahi wahi ke atu, engari ki roto ano ki tetahi rua keru; a me kaua e hoki iho i te ono inihini te matotoru o te oneone tapukeki ki te hangaitanga ki runga o te rua ina tapuketia taua rua.

43. Kaua rawa e tapuketia he hamuti ki tetahi wahi ke raro iho i te 50 putu te tawhiti atu i tetahi whare noho, i te 60 putu ranei te tawhiti atu i tetahi puna wai. Ka ahei noa atu te mea i tetahi rua hei paepae hamuti, haunga ia te oko tuunga hamuti, mehemea ano hoki ka kore he kino o reira e heke atu ki tetahi wai whenua. Me hanga hoki he tapukeki hei tutaki iho i te puare o te nohoanga, a me waiho tonu hoki taua tapukeki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga. Ko te nohoanga me nga taha, i raro o taua nohoanga, arai iho i taua rua, me ata mahi kia kore ai e uru he rango ki roto ki taua rua. Me kaua rawa e tukuna kia eke ake te teitei o nga hamuti o tetahi rua ki te ono inihini te tata ake ki te hangaitanga ki runga o te whenua.

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-Paku-Rua.

44. Ka ahei kia meatia hei te rua, haunga te oko e taea nei te hari ke, he paepae hamuti; otira me kaua e haria taua rua ki tetahi wahi e heke atu ai he kino o reira hei mea e poke ai tetahi awa, puna wai ranei, a me kaua hoki e hoki iho i te 30 putu te tawhiti atu i tetahi whare noho i tetahi whare tuunga kai ranei.

45. Me ata mahi he nohoanga mo nga whare-paku-rua katoa kia kore ai e uru he rango ki roto ki taua rua, a hei mea e tino tutuki ai taua tikanga me mahi he tapukeki mo te puare o te nohoanga ka waiho kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana te nohoanga o taua wharepaku.

46. I mua atu o te taenga ake o nga hamuti ki te 12 inihini ki raro iho o te hangaitanga ki runga o te rua, me tapukeki ki te oneone pai nga rua o nga whare-paku-rua katoa. Kia oti rawa tera katahi ka whakaneke ai i te whare-paku ki tetahi atu wahi.

G.—NGA MATE RERE.

47. Mehemea ka puta he panui ma te Apiha Whakahaere i te Ora tera kua pa me mate rere ki tetahi kainga, takiwa ranei, me kaua rawa he hui e tu, he whakaminenga, he tangihanga ranei, engari kia puta ra ano he whakaatu tera kua watea taua kainga, takiwa ranei i taua mate katahi ano ka ahei ki te pera.

48. Mehemea ka puta he panui ki tetahi kainga takiwa ranei tera kua pa mai tetahi mate rere, me puta te kaha o te Komiti ki te awhinia i nga Kai-whakaako kura Maori, Neehi Maori, Kai-tiroiro Kainga, Takuta, Apiha Whakahaere i te Ora ranei ki te kimi kia tere te watea o nga turoro katoa e takoto mate ana i roto i taua kainga takiwa ranei. Kia tino whanui hoki te panui haere a te Komiti tera kua pa he mate rere ki taua takiwa. I muri iho o te taenga atu o te whakaatu ki tetahi tangata a kore ai ia e whakaatu tera he turoro kei roto i tetahi whare, puni ranei nona e noho ana ranei i reira, ka ahei kia kua takahi taua tangata i te ture.

49. E kore rawa e ahei kia haere ke atu, kia haria ketia ranei tetahi tangata e pangia ana, e whakaarohia ana ranei kua pangia e tetahi mate rere, ki tetahi atu whare, puni ranei, haunga ia mehemea e haria ana ki tetahi hohipera, ki te kore i matua whakaetia e tetahi Neehi, Kai-tiroiro Kainga, Takuta ranei.

50. Mehemea ka puta he whakahau pera ma tetahi Kaitiroiro, Neehi Maori, ma tetahi Takuta ranei, me kaua rawa tetahi tangata e noho ana i roto i tetahi whare, puni ranei he mate rere kei reira e haere ki tetahi atu whare e nohonga ana e te tangata, ki tetahi atu takiwa ranei mehemea kaore he tiwhikete a tetahi takuta i a ia hei tohu kaore taua mate i a ia.

51. Ki te mahia e etahi tangata, kaore nei ia i te mea tohutohu na tetahi Takuta, Apiha o te Tari Whakaora ranei, tetahi turoro no waho atu o tana ake whanau, ki te tuku ranei i nga tangata e pangia ana e te mate kia hui ki roto i tona whare, kia hui ranei ki tona kainga, ka ahei kia kua takahi ia i te ture.

52. Kaua rawa he kahu he paraikete etahi atu taputapu ranei o roto o te whare e haria ketia ki waho o tetahi whare he mate rere kei reira a i reira ranei, hei kakahu hei mahi ranei, kia tino oti ra ano aua mea katoa te rongoa e tetahi Neehi Maori, Kai-tiroiro Kainga, i raro ranei i nga tohutohu a tetahi takuta.

53. Ki te takahia e tetahi tangata tetahi o enei paero 47, 48, 49, me te 50 ka ahei kia whainatia ia kia utu i te moni kia kaua e neke atu i te rima pauna mo ia haranga; a ki te takahia ko te paero 51, kia kaua e neke atu te whaina i te rua tekau ma rima pauna.

H.—NGA TANGIHANGA, HUI, ME NGA WHAKAMINENGA.

54. Ma te Komiti ano o te marae, takiwa ranei he tangihanga he hui he whakaminenga ranei kei reira e tu ana e whakahaere nga tikanga katoa e pa ana ki te ora o taua tangihanga, hui whakaminenga ranei.

55. Ma te Komiti e mea kia whakaritea nga tikanga e pa ana ki nga whare runanga, ara kia whakapaia, kia whakawhiwhia ki te hau pai, kia araria hoki te noho apiapi; kia whakapaia te marae me nga kauta, kia tika hoki te hari ke i nga paru me nga mea rukenga.

56. Ma te Komiti e whakarite nga whare-paku e tika ana, he mea e tau ana ki te whakaaro o te Apiha Whakahaere i te Ora mo te Takiwa, o te Apiha Whakahaere i te Ora mo nga Maori ranei, me wehe ke mo nga taane, me wehe ke ano hoki mo nga wahine; kia pai hoki te tiaki takoto ma tonu aua whare-paku.

57. Ma te Komiti e hanga he tikanga e kore ai e taka he mea kino ki roto ki nga wai inu me nga wai kai.

58. Ma te Komiti e whakarite he tikanga kia kore ai te wa e tu ana tetahi tangihanga, hui, whakaminenga ranei e neke noa atu i te wa e tika ana, kei whai huarahi e pa mai ai he mate ki te katoa.

59. Me kaua rawa e tukua e te Komiti nga tangata e pangia ana e tetahi mate taumaha kua takoto ana i roto i tetahi whare runanga, engari me kaha tona tohe kia haria ketia ki tetahi atu whare e tu motuhake ana, ki tetahi teneti ranei, a ki o ratou ake whare ano ranei.

60. Ki te paru ki te mimi ranei tetahi tangata i roto i tetahi kainga kaore ki tetahi wahi i ko ke atu o nga wahi kua whakaritea hei peratanga kua takahi ia i te ture, a, e ahei ana kia whainatia kia utu ia i te moni kia kaua e neke atu i te tekau hereni mo ia haranga.

61. Ka ahei kia whakaturia e Komiti tetahi ropu whakahaere i te ora hei whakatutuki i nga tikanga o tenei tekiona. Ko nga moni e pau mo te whakahaerenga i nga mahi ka meingatia ma nga moni o te tangihanga, hui whakaminenga ranei e whakaea i runga i te tikanga kohikohi, i runga ranei i tetahi tikanga e whakaarohia e te Komiti e tika ana.

62. Ki te mea kaore he Komiti i whakaturia hei whakahaere i te Ora mo tetahi kainga he tangihanga, hui whakaminenga ranei kei reira e tu ana, ma nga whanaunga tonu o te tupapaku ma nga kaiwhakahaere ranei o te hui e whakatutuki nga tikanga o nga rarangi o tetahi tekiona.

I.—NGA WAI.

63. Ma te Kaunihera e hanga nga paero e pa ana ki nga wai inu me nga wai kai e tau ana ki nga ahuatanga o tona takiwa, i runga ano ia i ta te Apiha Whakahaere i te Ora e whakaae ai.

64. Mehemea te wai mo tetahi whare noho no roto i te taika turanga wai ua kia kotahi horoinga kia ma a roto o taua taika i te tau e ia tangata nona taua whare a kai-noho ranei o taua whare kia maha atu ranei nga horoinga ara kei runga tonu i te ahuatanga te tikanga.

J.—NGA KAI-HOKO TAONGA.

65. Me pa enei tikanga e whai ake nei ki nga Inia, ki nga Ahiria, me era atu tangata harihari haere i te taonga hei hokohoko ki roto i nga kainga Maori o roto o te takiwa ara:—

- (1) Kia whiwhi rawa taua tangata ki te raihana a te Kaunihera ka ahei ai ki te hokohoko taonga i roto i nga kainga Maori o te takiwa.
- (2) Ko taua raihana me penei i te Ahua B, a ka whaimana mo te takiwa katoa o te Kaunihera a ko te utu mo taua raihana kia rua pauna.
- (3) Ka ahei te Tiamana, te Karaka ranei o te Kaunihera tetahi ranei o nga mema o te Kaunihera i whakamanaia e te Kaunihera hei pera ki te whakaputa i taua raihana.
- (4) Ko nga moni katoa e utua ana mo nga raihana me tuku ki te tari a te Kaunihera.
- (5) Ki te pokanoa te tangata kaore ona raihana ki te hokohoko taonga i roto i nga pa Maori o te takiwa ka whiua ia ki te moni kia kaua e neke ake i te rima pauna.